

GLOBALIZATION AND ECONOMIC CONSEQUENCES OF MULTILINGUALISM

CONSECINȚELE ECONOMICE ALE MULTILINGVISMULUI ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII

Vasilachi Serghei⁷², drd.

Abstract: *Languages can build bridges between people, giving them access to other countries and cultures and enabling them to understand each other better. Knowledge of foreign languages plays a vital role in increasing employability and mobility. Multilingualism also improves the competitiveness of the EU economy. Due to the lack of language skills, companies lose international contracts and the mobility of skills and talents is hampered. In order to develop the skills required in the labor market, the European Commission cooperates with stakeholders in education and entrepreneurship.*

Key words: *linguistic diversity, professional insertion, linguistic competence, intercultural communication.*

JEL CLASIFICATION: A 22

Introducere

Rezoluția Consiliului UE din 21 noiembrie 2008 privind o strategie europeană în favoarea multilingvismului consideră că multilingvismul este o temă transversală majoră, care acoperă nu doar domeniile social, cultural, educațional și, în consecință, economic și invită la Promovarea mai eficientă a multilingvismului ca avantaj pentru competitivitatea economiei europene, mobilitatea și capacitatea de inserție profesională a persoanelor.

1. De ce este important totuși multilingvismul și care sunt efectele economice (pozitive sau negative) ale acestuia?

Motto-ul UE, „Uniți în diversitate”, ilustrează și contribuția diversității lingvistice și a învățării limbilor la proiectul european.

Limbile pot crea punți de legătură între oameni, oferindu-le acces la alte țări și culturi și permițându-le să se înțeleagă mai bine. Cunoașterea limbilor străine joacă un rol vital în sporirea capacității de inserție profesională și a mobilității. Multilingvismul îmbunătățește și competitivitatea economiei UE.

Din cauza lipsei de competențe lingvistice companiile pierd contracte internaționale, iar mobilitatea competențelor și a talentelor este îngreunată. Pentru a dezvolta competențele cerute pe piața muncii, Comisia Europeană cooperează cu părțile interesate din educație și din mediul antreprenorial.

Competențele lingvistice și de comunicare sunt extrem de importante atât pentru cetățeni, cât și pentru întreprinderi.

Firme europene pierd deseori contracte din cauza faptului că nu sunt familiarizate cu alte limbi și culturi. Este clar necesară o abordare strategică a comunicării multilingve.

Tinerii care învață limbi străine pot studia și se pot forma în străinătate. Ei au astfel atât posibilitatea de a urma stagii de formare în anumite discipline, cât și pe aceea de a-și consolida competențele lingvistice și abilitățile de comunicare interculturală, ceea ce le conferă un plus de valoare în fața angajatorilor.

Un nou studiu UE privind impactul programului de mobilitate pentru studenți. Erasmus demonstrează că absolvenții cu experiență peste hotare au șanse mult mai bune pe piața tot mai internațională a muncii.

⁷² s.vasilachi@ase.md, ASEM

2. Ce face UE pentru a îmbunătăți competențele lingvistice

Pentru a ajuta cetățenii și întreprinderile din UE să-și dezvolte competențele de care este nevoie pe piața actuală a muncii, Comisia Europeană cooperează atât cu părțile interesate din sectorul educației, cât și cu cele din sectorul ocupării forței de muncă. De exemplu, a creat Panorama competențelor – o platformă UE cu informații clare, fiabile și la zi despre piața muncii, prin care autoritățile naționale, organizațiile patronale și cele sindicale contribuie la prognozarea competențelor deficitare (inclusiv lingvistice) din diverse sectoare.

- În cadrul Strategiei Europa 2020, clasificarea europeană a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor („ESCO”) sprijină angajatorii și viitorii angajați prin descrierea, identificarea și clasificarea ocupațiilor, a competențelor și a calificărilor profesionale relevante pentru piața forței de muncă și pentru sistemele de educație și formare profesională din UE. Proiectul de realizare a acestei clasificări beneficiază de sprijinul Centrului European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (CEDEFOP).

- Pentru a acoperi cererea în creștere de lingviști specializați, Comisia colectează date și prin intermediul studiilor despre competențele lingvistice, competitivitatea și capacitatea de inserție profesională în UE. În plus, ea încearcă să stabilească legături între universități și utilizatorii de servicii lingvistice, de exemplu prin intermediul Forumului Translating Europe.

- De asemenea, Comisia a coordonat o platformă de afaceri care a transmis informații relevante Rețelei pentru promovarea de strategii lingvistice pentru competitivitate și ameliorarea integrării profesionale (CELAN). Obiectivul acesteia a fost de a identifica nevoile lingvistice ale întreprinderilor și salariaților din UE și de a propune instrumente care să ajute la satisfacerea acestor nevoi.

- Apoi, grupul de lucru tematic „Limbi străine pentru locuri de muncă” a publicat un raport consacrat ofertei de competențe de comunicare multilingvă de pe piața muncii.

Potrivit constatărilor celor mai recente două rapoarte ample ale UE privind limbile străine și capacitatea de inserție profesională (Studiu privind nivelul de competență în materie de limbi străine și capacitatea de inserție profesională și Limbile străine și capacitatea de inserție profesională), există o legătură directă între competențele lingvistice și probabilitatea de a găsi un loc de muncă. Se confirmă că o bună cunoaștere a unor limbi străine este un factor important pentru dezvoltarea profesională a cetățenilor UE. Rapoartele oferă, de asemenea, analize ale cererii de competențe lingvistice de pe piața muncii și recomandări privind căile prin care pot fi sprijiniți angajatorii și angajații în acest sens.

Cu toate efectele sale economice pozitive, multilingvismul are și unele consecințe negative

Problema delocalizărilor forței de muncă și a infrastructurii în context multilingvistic. Comisia Europeană a propus în octombrie 2005 în cadrul unei Comunicări intitulate „Valorile europene într-o lume globalizată” înființarea Fondului de Adaptare la Globalizare, complementar fondurilor structurale, mai precis Fondului Social European. Inițiativa creării acestui Fond a fost explicată inițial pe larg într-un material al lui Loukas Tsoukalis, consilier special al Președintelui Comisiei Europene, publicat în octombrie 2005 și apoi a fost oficializată în decembrie 2005 în cadrul summit-ului Consiliului European. Acestui Fond i-au fost alocate 500 milioane euro în scopul de a compensa efectele negative ale delocalizărilor asupra persoanelor angajate în muncă în fiecare an (între 35.000 și 50.000 de persoane). Fondul a devenit operațional începând cu 1 ianuarie 2007. Inițiativa înființării acestui Fond aparține Franței, țara care se teme cel mai mult de efectele delocalizărilor. Chiar dacă în prezent nu dispunem de studii și analize care să ne arate diversele consecințe ale fenomenului delocalizărilor, considerăm drept măsură a solidarității sociale la nivel european participarea tuturor statelor membre la susținerea acestui Fond până ce vor fi stabilite acțiuni clare pentru a sprijini ideea multilingvismului ca mod de existență european. Franța este singurul stat membru UE care a aplicat la acest Fond, solicitând 4 milioane euro pentru formarea profesională a 1000 de muncitori concediați de la firmele Renault și Peugeot. Ar fi fost de așteptat ca la acest Fond să aplice mai multe state. Slabele performanțe de până acum pun sub semnul întrebării intensitatea efectelor globalizării în UE. Se pare că pericolul delocalizărilor locurilor de muncă în afara UE a fost exagerat. Se impune astfel o nouă abordare asupra mecanismelor de funcționare ale acestui Fond, precum și asupra surselor sale de finanțare. Sumele alocate acestui Fond ar putea fi direcționate pentru a sprijini în primul rând educația permanentă

și formarea profesională, ambele fiind dependente de gradul de cunoaștere al limbilor, putându-se astfel forma la nivelul instituțiilor UE o legătură directă și funcțională între problema multilingvismului și cea a delocalizărilor. „Cultura este totodată un factor economic și un factor de integrare socială”, astfel că într-un context multilingvistic, delocalizările nu pot fi privite doar ca un efect strict al globalizării, negative la nivelul statelor în care au avut loc concedieri masive. Chiar dacă la o primă vedere, multilingvismul ar urma să accentueze efectele negative ale globalizării, considerăm că pe termen mediu și lung ele nu pot persista și chiar în prezent, ele par să aibă numai efecte pozitive acolo unde limba oficială nu se situează printre limbile de largă circulație. Într-un context multilingvistic precum cel european în care promovarea diversității culturale și lingvistice constituie unul dintre obiectivele principale ale acțiunilor comune în domeniul culturii, delocalizările nu sunt una dintre formele cele mai frecvente de cunoaștere reciprocă între culturile și stilurile de viață din statele membre UE. Astfel, trebuie avute în vedere stagiile efectuate într-o altă țară decât cea în care s-au format de lucrătorii din cadrul filialelor societăților din țările dezvoltate ale UE. Aceste stagii care implică deseori atât învățarea unei limbi sau ameliorarea cunoștințelor în limba respectivă, cât și contactul cu o altă cultură a muncii. Dacă există un risc legat de fenomenul delocalizărilor, el este unul care privește monopolul limbii unice, limba engleză, atât pe piața muncii în Europa, cât și în cadrul spațiului public european

3. Multilingvismul, un avantaj în afaceri

Mediul de afaceri pare adesea să utilizeze doar o singură limbă pentru a comunica. Cu toate acestea, consumatorii, indiferent că vorbesc o limbă sau mai multe, preferă să fie abordați în propria lor limbă și, oricât de internaționale au devenit piețele, întreprinderile vor atrage noi clienți, mai ales la nivel local. Noi piețe prin intermediul multilingvismului: lipsa competențelor lingvistice împiedică întreprinderile să profite de anumite oportunități de afaceri, relevă un studiu finanțat de Comisia Europeană și prezentat în primăvara anului 2007. Se estimează că 11 % din întreprinderile mici și mijlocii europene care își exportă produsele (și anume, 945 000 de societăți) pierd contracte din cauza barierelor lingvistice. O investiție mai activă în domeniul lingvistic (de exemplu, angajare de vorbitori nativi, recrutarea de personal cu competențe lingvistice sau utilizarea serviciilor traducătorilor și interpreților) ar stimula activitățile economice europene în asemenea măsură încât să compenseze în mod clar costurile suplimentare.

Concluzie

Din studiul acestui articol se desprinde concluzia că globalizarea, în condițiile actuale, va continua și este un proces ireversibil. Este chiar necesar, ținând seama de perspectiva omenirii, în funcție de evoluția populației și diminuarea resurselor naturale. În momentul de față, avuția națională a multor țări se bazează pe valorificarea resurselor din țările mici, în curs de dezvoltare să le spunem într-un termen convențional, care nu au capacitatea să-și exploateze și valorifice resursele de care dispun. Iată de ce, în acest context, se prezintă unele situații care conduc la concluzia că și România se află în acest perimetru, al statelor care, prin activitatea marilor corporații nu poate asigura o evoluție convingătoare în domeniul social-economic și pe cale de consecință se înglobează în datorii care pot conduce la deteriorarea și mai accentuată a nivelului de trai. Studiul face referire la unele evoluții pe plan internațional pentru a justifi ca faptul că și în cazul României situația va fi asemănătoare. Scurtul studiu efectuat se referă doar la efectele negative resimțite de cei mici, dar acesta poate fi extins prin utilizarea de serii de date și modele macroeconomice care dau sens aprecierilor pe care autorii le-au desprins din acest studiu

Limbile străine sunt stimulente al competitivității: pentru a crește gradul de conștientizare a întreprinderilor cu privire la rolul-cheie al multilingvismului pentru competitivitatea economică, Comisia a organizat, spre sfârșitul anului 2017, o conferință intitulată „Limbile străine stimulează afacerile”. În acest context, a fost creat un grup de reprezentanți ai mediului de afaceri, menit să examineze modul în care diversitatea lingvistică a Europei poate fi transformată într-un avantaj

competitiv. Raportul grupului, prezentat în 2018, recomandă guvernelor naționale să încurajeze învățarea unei mari varietăți de limbi străine și sugerează organismelor naționale, regionale și locale să sprijine eforturile întreprinderilor de a-și îmbunătăți gestiunea problematicei lingvistice. Raportul propune extinderea programelor de mobilitate actuale pentru a răspunde nevoilor unor noi categorii sociale și încurajează o abordare proactivă din partea întreprinderilor.

Bibliografie

1. Baldwin, R. (2013). Global supply chains: why they emerged, why they matter, and where they are going. În volumul: Elms, D., K. & Low, P. (Eds.) Global Value Chains in a Changing World, World Trade
2. Global Footprint Network. (2016). Earth Overshoot Day 2016. Accesat la 10 noiembrie 2016, la pagina: http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/earth_overshoot_day/
3. Lendman, S. (2015). Global Derivatives: \$1.5 Quadrillion Time Bomb, Global Research, August 24. Revista de Economie Mondială Vol.9 ■ Nr.1 ■ 2017
4. Levitt, T. (1983). The Globalization of Markets, Harvard Business Review, Vol. 61, No. 3, May-June Issue, p. 61.
5. Maverick, J. B. (2015). How big is the derivatives market? Investopedia. Accesat la 27 mai, 2015, la pagina: <http://www.investopedia.com/ask/answers/052715/how-big-derivatives-market.asp>
6. McLuhan, M. (1962). The Gutenberg Galaxy: The Making of Typographic Man, University of Toronto Press, Canada, p. 31.
7. Oxfarm International. (2016). Oxfam Briefing Paper – An Economy for the 1%, 18 January, p. 2
8. Scholte, J. A. (2007). Defining Globalization, CLM Economia, No. 10, p. 16.
9. Sheng, A. (2009). Global imbalances demand global fiscal system, East Asia Forum 2009. Accesat la 10 noiembrie 2015, la pagina: <http://www.eastasiaforum.org/2009/10/28/global-imbalances-demand-global-fiscal-system/>
9. Sirkin, H. et al. (2008). Globality: Competing with Everyone from Everywhere for Everything , Business Plus. Statista. (2015).